

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiske njedželske kopjeno

W Budyschinje

5. novembra 1933

Bauzen

Sa 10. november 1933.

Psalm 46: Bóh je naša nadžija a křyność; pójće a wohladajće skutki našeho Knjeja! Knješ Zebaoth je s nami; Bóh Jakubowy je naš škit.

10. novembra 1483 je so naš reformator dr. Marćin Luther w duringskim městaczkju Eisleben narodzil; so bo lěta potajkim 450 lět po jeho narodze minule. Tak so sa tyd, kiž so po nim mjenuja, wot hamo srosumi, so w tym lěće wožebje w džakownosći a lubosći na swojeho reformatora spominaju. Wěste tež je, so směje naš lud drje runje w tutym lěće swojeho wobnowjenja na politiskim polu pod wjednistwom našeho ludoweho kanzlera jako wjetše a lěpše srosumenje tež ja našeho Luthera jako sbudzerja a wjednika do noweho čaša. Luther kaž Hitler, — kóždy je našemu ludu wot Boha póžlany, woprawdžity wjednik i heřtom: Ja njepytam to swoje, ale jenož sbože zyleho kraja. Sa swój lud hym rodženy; swojemu ludu chzu křužić.“

Tohodla by naš Luther wěcže křucže wotpořasať, chzyl škitó jemu čłowěsku česć dawacž; to nohžemy, ale Bohu chzemy so tola nutrnje podžakowacž, so je našej zřkwi tuteho muža póžlať, žalbowaneho se swjaty Duchom, na kotrehož žohnowaze mozn mamy so dženska wožebje snowa dopomnicž pschi wobnowjenju zyleho našeho ludoweho žiwjenja a smyžlenja. Lutheroweho ducha trjebamy a w nim dyrbymy hišće wjele bóle žiwi bncž!

Bo 46. psalmje je naš reformator swój křelusch spěwał: Jedny twjerdy hród je naš Bóh ham. Tutón spěw je našej zřkwi wojerški křelusch. Wjele čłowěskich wutrowow je so s tym dobywalo ja swjaty ewangelijon. Hišće dženska wopořasuje tutón křelusch swoju njewurjekliwu móz. S kóždeho rynczka rěči k nam Lutherowy hoberški duch, s kóždeho křowa klinczi něšto wot Lutheroweje hoberškej wěry. A

hdnž so pod šumjenjom byrglow tutón křelusch po swojim móznym hložu wot nutrneje wožady sanosćuje, potom je to kaž dobyčerškej wylkanje: Bóh je naša křyność, Knješ Zebaoth je s nami, Bóh Jakubowy je naš škit.

Luther běše jenož burški hym; a tola je wustupował pschecziwo zylemu křwětej, je so bēdžil s bamžom a křezorom a je křoble po prawje pósnatym pucžu křočil bjes bojosće. Wón běše jedny muž s prosteho luda, a tola požluchachu na njeho kralojo a wjetchojo. Luther je najnadobnišči a najwjetšči hym němškej semje. Šhto běše potajstwo jeho mózneje parschony? Naše Bože křowo dawa wotmořwu: Bóh ham běše jeho mózn towaršči a pomoznik. Se wěcžnosće kameje čerpasche wón pschezo snowa swoju móz. Kóždy dženi požlnejšče wón swoju duschu w tej wěstosće: Bóh Zebaoth je so mnu, Bóh Jakubowy je mój škit!

Naša zřkej je husto česže čašy wutracž dyrbjala: njepscheczeljo wot wšitkich stron, fanatiste hidženje bjesbóžnych. Husto so drje hižom kónz lutherškej zřkwi wěschczili; sataniste mozn nastanachu pschecziwo zřkwi. Šhto s toho hišće budže, so husto prašachmy. Čžemne bēchu to wuhlady! Ale hlaj, šhto hym w bēhu tuteho lěta nashonili? Bóh lubny Knješ wobradži našemu ludu runje we prawym čažu wšchnosć, kotraž křucže so prózuje wo wobnowjenje tež křeschcijanšeho ducha. Dyrbymy wšchitzy we wulkej džakownosći so wušnawacž: Bóh je naša nadžija, Knješ Zebaoth je s nami, Bóh Jakubowy je naš škit.

Runje tuto lěto je našemu ludu pschinjekžlo, šhtož Luther w swojim čažu hižom pschecziwo: pschecziwo we ewangelškej zřkwi po zylm němškim kraju. Nětk mamy my to dale wutwaricž. Kóždy dyrbi pomhacž, — tež ty, lubny čitarjo! A kak to? Bože křowo dyrbi bncž a wostacž křwěza na našim pucžu. To je žórto wěcžneje wěrnosće. Luther je bibliju swojemu ludu do rukow položil, so by s njeje

wufny, čo psches Khrystuša bóle a bóle hwojemu Bohu pschibližowacz a w nim žiwny bycz. Swoje žiwjenje chzem na hylnu pobožnu wěru natwaricz, kotraž čo spuszczi niz na hwoju saklužbu, na hwoje stutki, ale jenož na Božu hnadu. Potom budžemy hwěrní Lutheršy, kiž wojuja pscheczivo wschitkim czěmny mozam wot wontach a w hěbi nutstach. Njech je nam pschězo spoščzene tuta wěstoscz: Tón Knjes Zebaoth je i nami, Bóh Jakubowy je našch schtit! Samjeń.

Evangelšy kschesczenjo!

Evangelšy kschesczenjo,
Wěru njedajmy hěj wsacz,
So psches wopor Khrysta jeno
Móžu hnadu namafacz!
Njech tuž kóždy hlada čo,
Njepscheczjeljo wočo
Načožuja wjele prózy,
Storhnycz naž do hludow nozy.

Džeržmy, wojujmy nětk hwěru,
So čo to nam njewořmje,
Schtož tu čerpiwšchi psches měru,
Boži Esyn nam dobył je!
Dowěrmny čo Jesušej,
Dajmy rohwětlicz nětk hěj
Žiwjenja pucz, hacž do rowa
Tu wot čžiřtoh' Božoh' hłowa!

Ja čo Čži, o Jehnjo Bože,
S Tvojim šadlom poruczju.
Nam hny hylnošč, schtit, a sbože,
Hdyž naž njeměr trařchi tu,
Wjesbóžnoscz čo rosšchěrja,
Liwkoscz, kotraž sazpiwa,
Wěczne, hnadne kubla krařne,
Lubujto tu sbože čžařne.

Tudny čo nam husto styšchče,
Lubny Knježe, pomhaj nam.
Jenož w Tvojich ranach, Khryšchče,
Swoju duřchu wukhowam!
Kač tu zyrkej wojuje!
Wobradž jej Tj dobyczje,
A hdyž brónje škožicz mamy,
Daj, so šbóžnje dokonjamy.

G. B.

Luther a Hitler.

Napisał krajny biskop Koch.

Psched 450 lětami je čo, kaž w evangelškej Němškej kóžde džěczo wě, Dr. Marczin Luther 10. novembra 1483 w Eislebenje narodžil. Wjele jubilejow čo nětkle hwjeczi. Tola tuta škladnoscz, tutoho wulkeho hyna Němškej čščěciz a jeho duchej dacž sažo wožiwicz, njěmě nam nimo hicz. Wona je tač pschihódna kaž móžno. Mny nabywamy sažo srosu-mjenja sa wulke duchowne swiski a sa najwjetšche wořobny štawisnow. W tutym hwětle widžimy teju mužow, i kotre-juž je kóždy wořud sa němški lud: Luther a Hitler.

Wjele jich mēni, so dnybi nětk, hdyž je woczakowany wjednik pschihoch, tež hichče reformator pschincz. To je pola Boha. Ale móžesh tež toho mēnjenja bycz, so je Bóh jenož jóntrócž toho reformatora pošlač, kotryž je evangelij, tu wjeřoku powjescz sažo wuczšiciz a do hwětkla šajil a ko-

trnyž je tón šakož sa wschě čžařy sažo wotkrył, kotryž je šako-ženn, póbla kotrehož njemóže ništon žadny drugi šakož sa-kožicz, kotryž je Jesuž Khrystuž. A nětk ščele Bóh toho wjednika, kotryž hačle dožyla twori němški lud, kiž bē drje tu w Lutherowym čžařu tež hižo, tola jara rostorhany a tač čžežlo potlócžowany a tač do čžiřta rosčščěstany, nětk pač hačle šhmany, pschijimacz evangelij wo hwobodnej Božej hnadze a wjeřoke pošelstwo lubošče w šjednocženym ludu, kotremuž dnybi čo škóncžnje prawdošč dostacz. Pschetož tež ta prawdošč, kotraž psched Bohom pšacz, budže tola napo-šledč abo najpriřodny jenož tam špšnata, hdyž čžlowjekojo hačle najpriředny ras šhonia, šchto prawdošč je hdyž tež šo-zialna prawdošč knježi.

Tač je Hitler i dokonjerjom štutka, kotryž Luther šapo-čža. Mny jenož njěměny morweho Luthera čščěciz, i ko-trymž wumrē, šchtož bē šachodne na nim, nē, mny dnyrimy čo ša to štaracz, so bywa zny Luther sažo žiwny, so jeho duch sa-čo duwa, so jeho rěcz čo sažo rěcz, njech bē tež jeho waschne, něšchto prařicz, hinasche. Na wschēm pošledku je wscho tač jednore: Wono wořtanje tu to štare evangelium, kotrež nje-šamóže ništon šschascz. A mny chzem na wschēm pošledku tež jenož to, šchtož Luther tež chyšche, to pač tač dorasne, kaž je wón to šam prařil, a kaž móžesh to w jeho rěczach sa hlidom čžitacz:

„W zyrkwi mařch rěczecz kaž doma jednoru macžěnu rěcz, kotruž kóždy rořumi a kotraž je kóždemu šnata. — Šdyž ja tu předuju, štupju najniže dele, njehladam na doktorow a magistratow, i kotrychž je jich na 40 šobu nutstach, ale na čžřjodu mlodych ludži, džěczi a čželedže, i kotrychž je jich 100 abo 1000 tam; tutym předuju ja, po tutymi škožuju čo ja, tucz i šu toho třěbni. Močžedža-li čži tamni to hnyšchecz, šu jim durje woczinjene.“

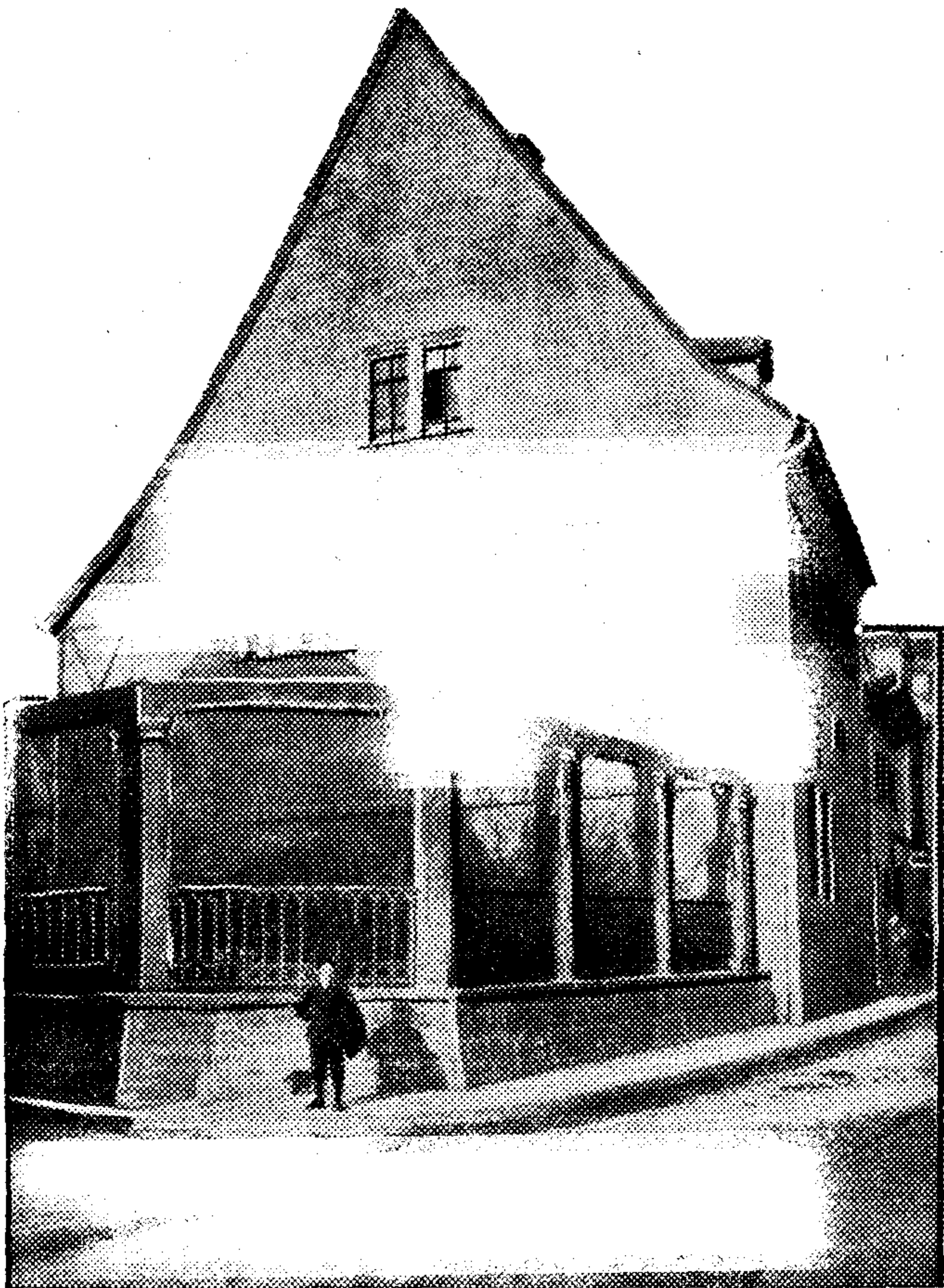
10. novembra 1483.

W městacžku Eisleben bydlešchaj 1483 Hans Luther, džělacžer w Mannsfeldškich podšopkach, a jeho mandželška Marscha, rodž. Zieglerjez. Tutymaj Lutherež mlodymaj mandželštimaj wobradži Bóh tón Knjes 10. novembra 1483 wječor po jednacžich přenje džěczatko, lubeho hynka. Wjeřele a džakowanje bē w domčžku, kiž, — šnajmjeřšcha jeho del-ni džel — hichče džěka šteji. Po waschnju tamneho čžařa bu džěczatko hižo našajtra wukščzene. To bē 11. novembra a džěń Eswj. Marcžina. Tuž dořta hólčžł jeho mjeno. Kschčženiza bē w zyrkwi Eswj. Šetra.

To je i krotka tón podawč, na kotryž džěka a wořebje 10. novembra špominamy, a to pošni džaka č Bohu, kiž tuto džělo do hwojeho wořebiteho dohladowanja wša, so by hěbi pschihotowal grat sa wulki štutč, sa reformaziju hwojeje zyrkwe tu na šemi. Marcžin Luther dnybješche kschěcžijan-řku zyrkej, kiž bu ras na evangelij šakožena, wuhwobodžicz wot wscheho, šchtož bēchu čžlowjekojo čžlowškeho tač rjez jač šepjeru č tutemu jenemu a jenicžkemu šakožkej, č evangelijej, pschistajili, šawodžewajo a šastajejo jón. Reforměrowacz dnybješche Marcžin Luther kschěcžijanřtu zyrkej, na čžiřny evangelij sažo wrócžo šakožicz.

Marcžin Luther je to čžinič. Eswjecžachmy tola hačle 31. oktobra reformaziřki hwjedžen, tón hwjedžen, kiž kóžde lēto šnowa naž dopomina na 31. oktobra 1517, na tón džěń, na kotrymž Bóh nětk i gratom, kotryž bē hěbi na tač džiwne waschne ša tuto hōbrřte a žohnowanja pošne džělo pschihotowal, wulki štutč reformazije šapocža.

Narodniny reformazije a narodniny reformatora su bei ta blisko a su nam runje netkle shromadnje date w czaŕu, hdzež ma rase, lud potajacz, so je so tež wobnowil, snowanarodzil po lětach, kotrej běchu telko skasne a morike. Njeh niz jeno 12. novembra, njeh zny pschichod nasch lud namata hotowy a khamny, wuzicz tu nowu skladnoscz, kotruz je jemu Boh w tutym jubilejnym lěcze Lutherowym dał a bebi saozicz a twaricz nowy wozowny pschichod na saozku czišeho ewangelija

Narodny dom reformatora w Eislebenje.

Š Bohom sa Němstu.

Wosjewjenje sakiskeho zyrkwineho knježstwa k wuhotowanju jubilejnych kwjatocznoscjow k 450. narodninam Marcžina Luthera 10. novembra 1933.

Sakiske zyrkwine knježstwo je scžehowaze wosjewjenje wudało:

„10. november dyrbiak džen mózneho wujnacza němiskeho ewangeliskeho lutheriskeho zyrkwinskeho luda k swojemu reformatorej Marcžinej Lutherej bycz. Se swontownopolitiškim položonjom nascheho luda je so lětka pódla historiskeho dnja 10. novembra džen pschichoda, 12. novembra, stajil. 12. novembra dyrbi nasch němski lud jašne a derje srosumlive „haj“ k wjednikej němiskeho stata a k swontownej politizy němiskeho knježstwa wuprajicz. Ewangeliko-lutheriska zyrkej Sakiskeje se swojimi 4½ milionami lutheriskimi hižo dženka swoje jašne „haj“ wupraja. Napjelnjena s hklubotim a sa njo samosrosumlivej ludowej swajanosczu sa ludstwo a stat, wdawa so wona tohodla wošebiteho kwjedzenja k 450. narodninam swojeho Marcžina Luthera a wozajuje, so wchitzy mužojo a žony nascheje zyrkwe tutu kroczel srosumja a so se wšchemi mozami sa to saštaja, so 12. novembra nasch němski lud w rošbudnej hodzinje swontowneje politiki

pschemožaje „haj“ dowěrjenja do Adolfa Hitleroweho statneho wjednistwa wupraji.

Zyrkwine knježstwo tohodla wozajuje, so so wšitke wozadu w kraju hač do 12. novembra zyle a dospolnje sa wěz němiskeho luda saštaja, kiž je runje tak jara wěz nascheje zyrkwe. Smyšl wošwjeczenja narodninow reformatora njedyrbiak kwjedžen bycz, ale so so Lutherowy duch w naschim ludze pschezo bóle woziwja. Wón njemóže ženje we wotrocžitwje bycz. Zyrkwine knježstwo bebi tohodla pschewe, so by so na Božich klužbach a pschi schulskich kwjatocznoscjach 31. oktobra niz jenož na nascheho reformatora Marcžina Luthera spominało, ale so bychu Bože klužby sdomom kwjedženste hodžiny byle, w kotrychž so shromadnoscz ludstwa, stata a zyrkwe we rošbudnych dnjach němiskeho wozuda mjes wšitkimi wěrjazymi sačuje.

Dyrbiako-li so pschewjedjenje Lutheroweho dnja se stony němiskeho stata hišcže smožnicz, dha lubimy, so sa to postaracz, so so wšitke zyrkwinske wustupjenja w smyšle a duchu Marcžina Luthera mózne wujnacze scžinja sa to, so zyrkej protestantismuž se swojim němiskim ludom w jenej wulkej nazionalsozialitiškej francze steji.

Š Bohom sa Němstu!

Kšchescžijanam zyleje semje.

Sa Lutherowe 450. narodniny je němski biskop so k wozšebitnym kłowom na zny lud a na kšchescžijanow zyleho kwěta wobrocžil:

10. novembra budže ewangeliske kšchescžijanstwo zyleho kwěta dopomnjene na czaš, kiž sobu najwajnišchi w stawijnach zyrkwe. W Němiskej narodzi so Marcžin Luther. Wot tu žolmješke so nabožne wobnowjenje do wšech krajow.

10. novembra njedyrbi so pschedewšchem cžlowjekej Marcžinej Lutherej kława spewacz, ale my pschpowjedamy s Lutherom kwalbu žiweho Boha, kiž stawišny ludow a stawijnny swojeje zyrkwe wjedže. Zyrkej reformazije na němiskej jemi kłubi na tutym dnju psched Božim woblicžom, so so dzerži kručze wěcžneho ewangelija, kaškež je so Luther snowa na kwětko pschinješl.

Dokelž be Luther zyle wot Khrystuža sapšchijaty, kotryž je prajil: „Sa bym na to na kwět pschischoł, so bych prawdže kwědcžil“, nočzyske tež wón ničjo druhe hač jašnje a dorajnje runje tutej wěrnoščzi Božej sažo k jeje prawu dopomhacz.

Sdnyž scže tohodla zyle ewangeliske kšchescžijanstwo reformatora prawje wopominacz a jeho wopomnjecze w cžesczi mēcz, dyrbi so wono wo to staracz, so njebywa Boža wěcžna wěrnošč sačžemnjena, ale bywa w tutym czažu kže a njewěrnošč cžim wotšišcho a móžnišcho předowana a do skutka stajena.

Němska Ewangeliska zyrkej kwjeczki 450. narodniny swojeho reformatora w kšutnej rošbudapolnej hodzinje wotžneho kraja. Nasch lud bu wot swojeho kanzlera swokany, psched kwětom wobkwědcžicz, so zny k wyschnosczi steji.

My němšzy ewangelizy kšchescžijenjo bjerjemny wumóženje nascheho luda psches nascheho wjednika Adolfa Hitlera jako dar s Božeje ruki. My pschikložujemy s zyrkej wutrobu, so kanzler žiwjenje a cžescž nazionny schkita; my bym s nim pschesjene w jeho woprawdžitej a sprawnej woli sa mēr se tamnyimi ludami semje. Nam je to džak a pokkušnoscz

pšched Bohom, hdyž kručje a njepowalnje stejimy je kwojej wšchnošću we wojowanju sa našeho luda czešć a kwo-
bodu.

Ja namoŕwjam tehodla wšch evangelste zyrkwe a wo-
hadny Němsteje, so bnyhu ſebi wedomne byle wulkeho natio-
nalneho nadawta, kotryž my mamy, a pšchi kóždej ſkladnošći,
tež w Božich ſlužbach a zrtwinſkich ſwjatocnošćach, woſad-
nych ja dopjelnjenje wótznokrajneje pšchibluščnošće 12. no-
wembra pšchihotowale a dohotowale.

Pšchi tutej ſkladnošći a w tutym ſwiſtu dyrbyju pať ſo
ja tež na zple kšcheczijanſtwa kweťa wobroczić a to dobre-
ho wedomnja a wernošće dla:

Pšchi wulkim roſhadžowanju mēnjenjow, kotrež ſu na-
ſtaťe i tym, ſo Němſta ſe ſwjatka ludow wuſtupi, dže dže to
wo wjele wiazy hać jeno wo wēzn ſwonkowneho ſachodneho
žiwjenja.

Wo to dže, hać ma w žiwjenju ludow a cžlowjetow
knežicž wernošć abo lža. My ſmy w Němſkej kať na tupje
žiwu, kotruž wobdawaja i brónjemi natyľane ludu. My ſmy
wotbrónjeni a hjes brónjow kať žadny lud na ſemi. Nam bu
ſwjatocnje a dorasnje ſlubjene, ſo wšch ludu ſemje kwoje
brónjenje wobmjeluju, hdyž je Němſta wotbrónila. Tuto
ſlubjenje nejſu dzerželi. Sa to ſylnja pať wšch ludu wo-
koľo nať hiſchje w bludnej ſaſlepjenošći kwoje brónjenje.
Wone rēća wo mērje, mēnja pať wojnu.

Pšchecziwo nadknežſtwu tajkeho Khrysteja njepšcheczel-
neho ducha lže a njewernošće woľam ja kšcheczijanſtwa z-
ľeho kweťa i ſapazemu proteſteja. S tajkeho Bohu zuleho
ducha njepšchidže ludam žadny ſprawny a woprawdžitny mēť.
Hida a roſtora ſajēdojčjenja cžlowjetow a ludu a waleja
njeľbožo a nuſu na wšch kraje.

W tutym cžaſu nuſu, w kotrymž dže wo roſſudne pra-
ſchenje, hać ma wernošć abo lža na kweće knežicž, proſchu
ja wšch kšcheczijanſte zyrkwe, ſo bnyhu ſhromadnje ſtaťe we
wojowanju wo wernošć, ſo by Bóh ſažo czeſčjeny byľ a ſo
by Boža wernošć ludu roſſwēťlowala a ſwjecziła.“

192.

Šhto i tutej ličbu? knadž ſo praſchēſch. Zena, kiť ſo-
bu do tuteje ličby — hdyž na jenotliwza hladaſch, dyrbiſch
ličbu podwojicž: 384 — ſluſcha, nam 29. oktobra piſaſche:

4. novembra budže w Drježdžanach 192 ſhromadnyh
wērowanjow. Dotelž by to na jedyn Boži dom pšchewjele
nadobo byľo, ſu tute wērowanja na ſchtyri Bože domy roſ-
dželene; tať je džel wērowanjow w Marczin-Lutherowej
zyrkwi, — wona ſe kwojim mandželſkim tež. — Wo wērowa-
nju budže ſhromadna hoſćina we wuſtajeňzy ſa wšch a to
darmo, wuhotowana wot zigarettoweje firmy Remtsma.
Mandželſkaj kmētaj 4 woſobny ſobu pšchiwjeſč. „To budže
ſwjatocjne!“ pšchitaji wona.

W tutej powjeſći ſteji wjele. Trjebaſch jenož w ryncž-
ľach a mjes ryncžľami cžitacž.

S tutej powjeſću i wulkeho mēſta pšchidže nam pať
praſchenje wo wſach. W mēſtach w tajkchle ſylach i wēro-
wanſkemu wotkarjeja du, hdy pšchidže knadna ličba njewē-
rowanjow mandželſkich, kotryž na wſach mamy, i wērowanju?

Zyrfej a ſtat.

10. novembra abo tež hižo 9. novembra maja ſo po po-
rucžnošći ſchulke Bože ſlužby dzeržecž, hdyž njeje 31. ok-
tobra tajkeje Božeje ſlužby ſa dželci byľo.

Lutherowy jubilej je němſki biſkop wotſtorcziľ na 19.
novembra. Njemēť, kotryž je dwójne wothľowannje 12.
novembra ſbudžiľo, by 10. novembra pšchewulki byľ a ſwjat-
ocnošće tuteho dnja kaſyl. Dny do 12. novembra chje
wjedniľ Adolf Hitler ſe kwojimi pomoznikami wužicž, kweć-
czić pšched ludom a wukrajom wo ſprawnošći a cžiťoſći
kwojich ſamērow, ſa kotrež ſo ſta, ſchtož ſo ſta, a ſahoricž
wſchitkch ſa roſſudne „haj“ 12. novembra. Tuž njelapomn-
ny 10. novembra, ſchto wón nam je a ſchto ſo 10. novembra
1483 w Eislebenje ſta, a tuž dajmy ſo nētkle ſahoricž ſa
wulke ſhromadne kwećčenje zpleho luda na roſſudnym
dnju, — 12. novembra! A potom 19. novembra ſpominaj-
my ſnowa na reformatora Luthera, na kotrehož njemōžemy
huſto doſč a horliwje doſč ſpominacž, ſo by ſo w nať wšchēch
horil a ta ſylna njebojaſna, dobyčjeſka wēra, kotrať tež we
czeſkim a ſtruchľym cžaſu njekhabľajo wuſnawa:

„Jed'n twjerdy hród je naš Bóh ſam,
Brón dobra, ſylna ſtaľa.
Wón je wšchē nuſy pomha nam,
Kiť nať je ſapſchijaľa.
Šty ſtary njepšcheczel,
By nať rad pōžrēć chzyl,
Wón jara mōzny je
A ma doſč ľeľnošće,
Tu pšches njo' nihtón njeje.“

Wſchelate i bliſta a daľoľa.

Mēſtaczko Retzin pšchi Havelu mējeſche kwoj woſebity
džen. Niť mjenje hać 35 wērowanjow nadobo. A pšchi
tym ma wono jenož 3500 wobnyľerjow. W poľlednich 10
ľetach bē tam wōtre wojowanje a ſchčuwanje pšchecziwo
zyrkwi byľo. Scžēhwki toho bēchu njewērowane mandžel-
ſtwa, njekſchčzene dželci atd. Nēť pšchidže pšchewrōť a wob-
nowjenje. Tuto wulke wērowanje bē nēť ſčžēhwk noweho
pšchewrōta. — To tať prawje powjeicž ſa dženkniſche cžiľko:
Retzin kwojeczi kwojedjenje reformazije i reformaziju: ſaľo-
žuje ſo ſe kwojim wobnyľerſtwom ſnowa na evangelij.

Na pucž.

„Hdyž ty wēriſch, rēcziſch ty. — Hdyž ty rēcziſch, dyrbiſch
ty czeľpicž. — Hdyž ty czeľpiſch, bywaſch troſchtowany. —
Pšchetož wēra, wuſnacze a ſchiz ſluſcheja jene i druhemu a
ſluſcheja ľe kšcheczijanej.“ Luther ſa bliďom.

Wiſtowanje:

Sa poľutny džen! Kať hižo wjele ľet po žadanju wo-
ſadow cžinjachmy, chzemy tež ľetka cžiľko ſa Esmjertnu nje-
dželu woſebje a tať wuhotowacž a cžiſchčecž, ſo mōže ſo ja-
ľo ľetať pšchi zyrwinnyh durjach abo do domow roſdawacž.
Tohodla proſymy hižo nētkle woſadny a tnyh, kiť to naſtupa,
ſo bnyhu bōry Esmolerjez cžiſchčēćni ſjewili, ľelko cžiľkow
tuteho ľopjena bychu chzyl mēć. Cžiľko budže pľaczić 5 pj.
Njech je iťch prawje wjele woſadow, kotrež ſebi woſebite
cžiľka ſtaľaju a tutnyh ſažo prawje wjele. Tať toľa ſlužimy
niť jeno tym, kiť pšchi rowach žaruja a pľakaja, ale toľa z-
ľej woſadže, wſchitkim.

Naľlad a cžiſchčēćnja.

Redaktor.

Sa 22. po Tr.: K. w Hr. — Sa 23. po Tr. (Lutherowy
jubilej!): K. w M. — Sa Esmjertnu njedželu: K. w M.

Samotwity redaktor ſarať Wyracž w Noſaczach (Moſtiť b. Weißenberg).
Cžiſchč a naľlad Esmolerjez kšchicžicžēćnje a ſnihatnje, ſap. dr. i wobm. rať.
w Budyſchawje. — Wuſhadža kōždu ſobotu a pľaczi ſchtwōrczēćnje 108 pj.